

Indicadors econòmics de Menorca 2004: els transports.*

Alfons Méndez Vidal
Economista i membre de l'IME

*Aquest article d'actualitat econòmica fou escrit per a l'OBSAM en la primavera de 2005

1. Transport aeri

Podem veure amb major detall alguna de les branques més importants del sector serveis.

El moviment de passatgers de l'aeroport de Menorca (suma d'entrades i sortides) pateix una disminució constant des de l'any 2002, essent l'any 2001 el que registrà el màxim absolut quant al total de passatgers transportats. Aquest descens és atribuïble exclusivament a la disminució dels moviments internacionals, a un ritme lleugerament superior al 5% anual. De fet en 2004, el nombre de passatgers internacionals s'ha reduït un 5,9%. Aquest descens continuat es veu compensat en part cada any per l'evolució dels moviments nacionals, que en 2004 van créixer un 2,8%, la qual cosa ha permès per primera vegada superar el milió de moviments nacionals, tot i que el creixement ha estat inferior a l'excepteional 7,2% de l'any anterior. De fet, des de l'any 2000 els vols nacionals sempre han crescut a una taxa superior als internacionals.

Moviment de passatgers de l'Aeroport de Menorca (entrades i sortides)

Any	Total	% Var.	Internacional	% Var.	Nacional	% Var.
1999	2.617.507		1.790.180		827.327	
2000	2.775.891	6,1%	1.881.002	5,1%	894.889	8,2%
2001	2.825.147	1,8%	1.902.303	1,1%	922.844	3,1%
2002	2.733.731	-3,2%	1.807.527	-5,0%	926.204	0,4%
2003	2.704.038	-1,1%	1.710.977	-5,3%	993.061	7,2%
2004	2.631.334	-2,7%	1.610.073	-5,9%	1.021.271	2,8%

Font: AENA

En relació als passatgers nacionals, val a dir que el tràfic peninsular és, al menys des de l'any 2000, més dinàmic que l'interilles, el qual és decreixent des de l'any 2001, amb una caiguda en 2004 del 6,9%, superior a la de 2003, que fou del 2,4%. El tràfic amb la península, en canvi, va créixer un 6,2%, tot i que tampoc va poder superar l'excel·lent comportament de 2003, quan cresqué un 10,9%.

Moviment de passatgers nacionals de l'Aeroport de Menorca

Any	Península	% Var.	Interilles	% Var.	Nacional	% Var.
1999	556.578		270.749		827.327	
2000	604.489	8,6%	290.400	7,3%	894.889	8,2%
2001	640.597	6,0%	282.247	-2,8%	922.844	3,1%
2002	667.387	4,2%	258.817	-8,3%	926.204	0,4%
2003	740.356	10,9%	252.705	-2,4%	993.061	7,2%
2004	785.981	6,2%	235.290	-6,9%	1.021.271	2,8%

Font: AENA

Per mesos, és patent l'elevada concentració dels moviments aeroportuaris en els mesos de la temporada turística, que en 2004 acumulen el 85,4% dels moviments anuals. D'altra banda, també és constatable una millor evolució dels mesos de temporada baixa, ja que en 2003 van experimentar un increment del 2%, enfront d'una disminució de l'1,6% dels mesos de temporada turística. En 2004 aquests es van reduir un 3%, mentre que la temporada baixa només ho féu un 1,1%. En 2004 quasi tots els mesos han vist reduir les xifres de l'any anterior o experimentar creixements inferiors als d'aquest; únicament març, juliol, setembre, novembre i desembre han millorat els seus registres. En els dos primers casos es tracta de moviments relativament espuris, deguts a efecte calendari o altres similars, ja que han estat compensats per moviments inversos de mesos posteriors, així la suma dels mesos de juliol i agost ha retrocedit un 0,5% en relació a l'any anterior (-0,3% en 2003). El que sí que és simptomàtic és el moviment de passatgers dels quatre darrers mesos de l'any, els quals han disminuït només un 0,4%, enfront d'un -6,5% en 2003.

Moviment mensual de passatgers de l'Aeroport de Menorca					
Període	2.002	% 03/02	2.003	2.004	% 04/03
Gener	46.183	11,4%	51.435	48.070	-6,5%
Febrer	47.819	10,0%	52.606	53.778	2,2%
Març	69.426	-8,0%	63.875	64.942	1,7%
Abril	94.604	12,5%	106.415	98.477	-7,5%
Maig	308.988	0,7%	311.009	293.556	-5,6%
Juny	412.200	1,5%	418.358	380.336	-9,1%
Juliol	445.362	-1,5%	438.861	452.703	3,2%
Agost	521.128	0,7%	524.819	506.001	-3,6%
Setembre	411.092	-8,6%	375.888	376.181	0,1%
Octubre	253.743	-3,0%	246.077	237.884	-3,3%
Novembre	63.916	-7,8%	58.942	62.782	6,5%
Desembre	59.272	-5,9%	55.753	56.624	1,6%
Anual	2.733.733	-1,1%	2.704.038	2.631.334	-2,7%

Font: AENA

Pel que fa al moviment de mercaderies per avió, en 2004 s'ha aconseguit trencar la tendència decreixent que mantenia des de l'any 2000. Així a la disminució del 6,3% en 2003 li ha respost el creixement del 7,3% en 2004. D'altra banda, aquest tràfic de cada cop més es concentra en moviments d'entrada, que es comporta millor que el de sortida tots els anys. Així en 2004 ha incrementat un 10,8%, mentre que el de sortida ha disminuït un 7,2%.

Moviment de mercaderies de l'Aeroport de Menorca (Kg)						
Any	Total	% Var.	Entrada	% Var.	Sortida	% Var.
1999	4.656.826		3.507.571		1.149.255	
2000	4.525.146	-2,8%	3.524.968	0,5%	1.003.178	-12,7%
2001	4.206.202	-7,0%	3.335.828	-5,4%	870.374	-13,2%
2002	3.954.456	-6,0%	3.162.549	-5,2%	791.907	-9,0%
2003	3.704.859	-6,3%	2.988.242	-5,5%	716.617	-9,5%
2004	3.975.448	7,3%	3.310.496	10,8%	664.952	-7,2%

Font: AENA

L'evolució d'altres variables segueix en part a la de les dues anteriors. Així el nombre d'avions que han passat per l'aeroport de Menorca en 2004 ha disminuït un 8,8%, mentre que en 2003 havia crescut un 0,4% i, en general no té una evolució tan negativa com el nombre de passatgers. El consum total de querosè reproduïx bàsicament el d'aeronaus, i així en 2004 es produí un retrocés del 6,8% enfront d'un creixement del 9,5% en 2003.

Evolució anual del nombre d'aeronaus i el consum de querosè								
Any	Aeronaus	% Var.	Querosè	% Var.	JET/A-1	% Var.	AVGS	% Var.
1999	27.450		28.659.048		28.528.403		130.645	
2000	32.348	17,8%	32.906.747	14,8%	32.760.436	14,8%	146.311	12,0%
2001	32.787	1,4%	33.100.484	0,6%	32.942.417	0,6%	158.067	8,0%
2002	32.259	-1,6%	28.376.226	-14,3%	28.189.927	-14,4%	186.299	17,9%
2003	32.388	0,4%	31.082.979	9,5%	30.890.427	9,6%	192.552	3,4%
2004	29.538	-8,8%	28.962.773	-6,8%	28.856.869	-6,6%	105.904	-45,0%

Font: AENA

2. El transport marítim

Si entrem en el capítol marítim, i quant al tràfic de passatgers per vaixell, cal distingir entre les línies regulars i els creuers. Respecte al primer, l'increment del 15,3% suposa una milloria respecte al creixement del 9,8% de 2003 i certifica el bon moment del moviment de passatgers marítims a Menorca. Això no obstant, mentre que el creixement de 2003 es va repartir de manera perfectament homogènia entre els ports de Maó i Ciutadella, en 2004 mentre el primer patia una reculada del 16,7%, Ciutadella creixia un espectacular 54%, que li permetia de sobrepassar el tràfic del port de Maó.

Moviment de passatgers dels ports de Menorca						
	Port	2002	% 03/02	2003	2004	% 04/03
Regular	Maó	151.394	9,7%	166.113	138.433	-16,7%
	Ciutadella	124.739	9,8%	137.022	211.003	54,0%
	Menorca	276.133	9,8%	303.135	349.436	15,3%
Cruers	Maó	77.340	7,6%	83.207	60.611	-27,2%
	Ciutadella			15.794	18.737	18,6%
	Menorca	77.340	28,0%	99.001	79.348	-19,9%

Font: Maó: Autoritat portuària de Balears; Ciutadella: DG Ports Govern Balear

Respecte dels creuers, els bons resultats de 2003, amb un creixement del 28% no s'han pogut mantenir i la negativa evolució del port de Maó (-27,2%) arrossegueu a una disminució del 20% del total insular, malgrat el creixement del 18,6% de Ciutadella.

D'altra banda, pel que fa a l'activitat portuària principal, és a dir el transport de mercaderies, aquesta s'ha alentit en 2004, ja que en el port de Maó (que representa el 91,1% del total insular) ha augmentat un 3,3%, mentre que en 2003 l'increment fou del 8,2%. Al port de Ciutadella, que va créixer un 31% en 2003, malgrat no es disposen de dades tancades de mercaderies pel 2004,

l'evolució del moviment de camions, amb un creixement de l'11% permet d'intuir una caiguda important dels ritmes de creixements anteriors.

Moviment de mercaderies dels ports de Menorca (Tm)						
		2002	% 03/02	2003	2004	% 04/03
Port de Maó	Carregades	184.584	10,9%	204.707	215.811	5,4%
	Descarregades	770.266	7,5%	828.109	850.866	2,7%
	Total	954.850	8,2%	1.032.816	1.066.677	3,3%
Port de Ciutadella	Carregades	28.506	33,3%	38.003		
	Descarregades	48.685	29,7%	63.150		
	Total	77.191	31,0%	101.153		

Font: Maó: Autoritat portuària de Balears; Ciutadella: DG Ports Govern Balear

Per un altre costat, és significatiu que la càrrega de mercaderies, que únicament suposa el 21,4% del total transportat, hagi crescut els dos anys considerablement més que la descàrrega (que suposa el 78,6% restant). Així mentre que en el port de Maó 2003 la càrrega s'incrementà un 10,9%, la descàrrega només ho va fer un 7,5%; en 2004 els percentatges foren del 5,4% i el 2,7%. Al port de Ciutadella, la càrrega s'incrementà en 2003 un 33,3%, per un 29,7% la descàrrega.

Si ens centram en la principal via d'entrada, el port de Maó, i examinem els diferents tipus de mercaderies transportades, comprovarem com, en 2004 els rams més actius han estat el de metall i química (51%), tot i que potser existeix un moviment espuri, ja que en 2003 havia disminuït un 18,7%, i el dels materials de construcció (14,8%). Han experimentat retrocessos l'energètic (-5%) i altres mercaderies (-1,7%). Si prenem com a referència l'any 2002, sobresurten tres capítols: metall i químic (22,8%), materials de construcció (22,7%) i transports (20,5%). Aquest darrer inclou bàsicament la tara dels contenidors i plataformes i és indicatiu de la realització de transport més fraccionats. La resta de capítols mostren un considerable estancament, amb creixements bianuals del 2,5% en l'energètic, 1,7% en l'agroalimentari i l'1,6% en altres mercaderies.

Transport de mercaderies per naturalesa del port de Maó (Tm)					
	2002	% 03/02	2003	2004	% 04/03
Energètic	151.687	7,9%	163.741	155.525	-5,0%
Metall i químic	35.697	-18,7%	29.020	43.836	51,1%
Agroalimentari	206.074	6,3%	219.008	209.632	-4,3%
Materials de construcció	146.939	6,8%	156.958	180.225	14,8%
Altres mercaderies	116.002	3,3%	119.852	117.844	-1,7%
Transports	298.451	15,3%	344.237	359.615	4,5%
Total	954.850	8,2%	1.032.816	1.066.677	3,3%

Font: Autoritat portuària de Balears

Quant a l'evolució conjuntural, és significatiu que les taxes de variació interanuals de la descàrrega i el total de mercaderia hagin disminuït de manera continuada durant 2003, tot assolint el mínim el primer trimestre, mentre que la resta de l'any no presenten grans oscil·lacions. Pel que fa a l'apartat més dinàmic, la càrrega, va assolir el màxim el segon trimestre de 2003, per disminuir el seu creixement el següent i recuperar-se els dos primers trimestres de l'any i tornar a presentar un baix creixement els dos trimestres finals de 2004. Per tant els primers trimestres de 2005 no haurien de patir grans variacions entorn d'un creixement del 3,3%.

Transport de mercaderies al port de Maó per trimestres. Variacions interanuals

Any	Període	Total	Càrrega	Descàrrega
2003	1er. Trimestre	10,6%	8,4%	11,1%
	2on. Trimestre	9,5%	15,6%	8,1%
	3r. Trimestre	8,3%	12,0%	7,4%
	4rt. Trimestre	4,3%	6,7%	3,7%
2004	1er. Trimestre	3,2%	9,3%	1,8%
	2on. Trimestre	4,0%	9,0%	2,8%
	3r. Trimestre	2,7%	0,9%	3,1%
	4rt. Trimestre	3,3%	3,6%	3,2%
2003	Mitjana	8,2%	10,9%	7,5%
2004	Mitjana	3,3%	5,4%	2,7%

Font: Autoritat portuària de Balears

Treball realitzat amb el suport de:

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

“SA NOSTRA”
CAIXA DE BALEARS